

OVERBLIK

Klager over politiets dispositioner 2018

01 Indledning

Justitsministeren har som led i sit udspil "Nærhed og Tryghed" iværksat en løbende og systematisk opfølgning på borgernes klager over politiet. Initiativet indebærer blandt andet, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten skal udarbejde et årligt overblik over antallet og typen af klager over politiets dispositioner og antallet af klagesager, der bliver omgjort af den overordnede myndighed.

Overblikket, der er udarbejdet af Rigspolitiet og Rigsadvokaten i fællesskab, omfatter de afgørelser, der er påklaget til og afgjort af Rigspolitiet og de regionale statsadvokater i 2018. Overblikket for 2019 vil også omfatte de afgørelser i politikredsene, der ikke er påklaget.

02 Dispositionsklager omfattet af overblikket

En dispositionsklage er en klage over politiets dispositioner vedrørende politifaglige spørgsmål – både inden for og uden for strafferetsplejen. Dispositionsklager omfatter et betydeligt antal dispositioner af meget forskelligartet karakter. Der kan være tale om helt generelle ledelsesmæssige dispositioner som for eksempel prioritering af politiets ressourcer eller generelle overvejelser af operationel eller polititaktisk karakter vedrørende anvendelse af eksempelvis magtmidler. Der kan også være tale om konkrete dispositioner rettet mod en lille gruppe borgere eller en enkeltperson i forbindelse med politiets efterforskning af lovovertrædelser eller i forbindelse med ordenshåndhævelse.

En klage over en polititjenestemands adfærd er ikke en dispositionsklage og er dermed ikke omfattet af overblikket. Klager over polititjenestemænds adfærd behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed. Afgørelser i mere traditionel forstand, som afgørelser i medfør af hundeloven, våbenloven eller afgørelser om regres for udbetalt offererstatning, er ikke medtaget i overblikket. Klager over zoneforbud og restaurationsforbud er dog medtaget i overblikket, selv om de blandt andet sagsbehandlingsmæssigt adskiller sig fra øvrige dispositionsklager. Overblikket har fokus på klagesager i relation til borgerens møde med politiet, hvorfor klager over dispositioner foretaget i anklagemyndigheden ikke er omfattet. Overblikket omfatter desuden ikke dispositionsklager vedrørende Grønlands og Færøernes Politi.

03 Overblik over antal og type af klager over politiets dispositioner

Rigspolitiet og de regionale statsadvokater har som overordnede myndigheder i 2018 modtaget og afgjort i alt **210** klager over politiets dispositioner. De modtagne klager er efter deres karakter inddelt i en række kategorier. Fordi dispositionsklagerne dækker over et stort antal meget forskelligartede sager, har det været nødvendigt at have sagskategorien "Andet" med i overblikket. Eksempler på klager i de forskellige kategorier findes i bilag 1. Eksempler på konkrete sager, behandlet af de overordnede klagemyndigheder, findes i bilag 2.

	Samlet antal klager	Omgjort	Delvist omgjort	Ikke omgjort (enig)
Efterforskning	47	1		46
Indgreb efter politiloven	19		2	17
Prioritering af ressourcer	2			2
Bortfjernelse af køretøjer	9		2	7
Kommunikation med borger	4	1		3
Zoneforbud	15	1	2	12
Restaurationsforbud	6	1		5
Sagsbehandling	37	1	2	34
Sagsbehandlingstid*	35	2	1	32
Andet	36	5	1	30
I alt	210	12	10	188

* Politikredsene og statsadvokaterne har i 11 tilfælde været enige om at beklage sagsbehandlingstiden.

04 Hvad viser tallene?

I de påklagede sager har den overordnede myndighed i langt de fleste tilfælde ikke fundet grundlag for helt eller delvist at omgøre politikredsens afgørelse. Dispositions-klagesagernes forskelligartethed og det begrænsede antal sager, hvor klagemyndighederne helt eller delvist har omgjort politikredsens afgørelser, gør det ikke på er muligt at udlede et mønster af uhensigtsmæssige dispositioner.

05 Forskelsbehandling på grund af etnicitet

Rigspolitiet og de regionale statsadvokater har i forbindelse med gennemgangen af klagesagerne fra 2018 haft særligt fokus på, om sagerne har indeholdt klagepunkter, hvor borgeren har anført, at politiet har forskelsbehandlet vedkommende på grund af dennes etnicitet.

Hverken Rigspolitiet eller de regionale statsadvokater har ved gennemgangen af klagesagerne fra 2018 identificeret klagesager om forskelsbehandling på grund af etnicitet.

BILAG

Bilag 1

Eksempler på dispositionsklager i de forskellige kategorier

Kategori	Eksempler på klager – ikke udtømmende
Efterforskning	<ul style="list-style-type: none"> • Politiet har iværksat eller undladt at iværksætte bestemte efterforskningsskridt, herunder afhøringer, optagelse af rapport, visitation, ransagning m.v. • Politiet har iværksat efterforskningsskridt uden kendelse
Indgreb efter politiloven	<ul style="list-style-type: none"> • Påbud om at forlade et givent sted • Politiet sparker døren ind for at besigtige en mulig hjælpeløs i en lejlighed • Administrativ frihedsberøvelse • Påbud om at afholde en anmeldt demonstration et andet sted
Prioritering af ressourcer	<ul style="list-style-type: none"> • Beslutning om ikke at sende en patrulje til en anmeldelse • Brug af ressourcer til eftersøgning af forsvundne personer
Bortfjernelse af køretøjer	<ul style="list-style-type: none"> • Politiet fjerner et køretøj, der er til gene for den øvrige trafik • Politiet rekvirerer Falck eller Dansk Autohjælp til at fjerne et køretøj, der holder ulovligt parkeret • Politiet sælger bortfjernet køretøj på auktion, og der klages over prisen
Kommunikation med borger (ikke adfærdsklager)	<ul style="list-style-type: none"> • Borger føler sig dårligt behandlet ved kontakt med 112, 114 eller vagtcentralen
Zoneforbud	<ul style="list-style-type: none"> • Klager i forbindelse med afgørelser om zoneforbud
Restauration	<ul style="list-style-type: none"> • Klager i forbindelse med forbud efter restaurationsloven
Sagsbehandling	<ul style="list-style-type: none"> • Klager over manglende eller mangelfuld partshøring • Klager over manglende eller mangelfuld vejledning • Klager i øvrigt forbundet med behandlingen af en sag eller forvaltning
Sagsbehandlingstid	<ul style="list-style-type: none"> • Klager over at sagsbehandlingstiden i en konkret sag eller henvendelse er for lang (også i straffesager)
Andet	<ul style="list-style-type: none"> • Klager over at polititjenestemænd ikke bærer markeringsnumre synligt • Klager over hittegods der forsvinder i politiets varetægt eller for lav findeløn • Klager over politiets øvelser på offentligt område • Klager som ikke passer i en af de ovenstående kategorier

Bilag 2

Eksempler på dispositionsklager, som klagemyndighederne har behandlet

Efterforskning

Resumé 1

En borger blev på en bar i København visiteret, idet politiet mistænkte ham for at være i besiddelse af euforiserende stoffer. Visitationen foregik på stedets toilet uden overværelse af andre. Borgerens advokat klagede over, at hans klient angiveligt blev bedt om at tage sit tøj af og stod nøgen i forbindelse med visitationen, uagtet toilettet var forsynet med kameraer med forbindelse til flere skærme ved indgangen til stedet, hvorved personer ved indgangen kunne følge visitationen.

Politikredsen udtalte ikke kritik af dispositionen. Politikredsen fandt ikke grundlag for at tilsidesætte polititjenestemandens forklaring om, at han var uvidende om videoovervågning ved toilettet, og at visitationen blev foretaget på toilettet for at skåne borgeren. Hertil kom, at afklædningen var begrænset til, at borgeren alene blev anmodet om at trække ud i sine underbukser.

Statsadvokatens afgørelse

Statsadvokaten stadfæstede politikredsens afgørelse. Statsadvokaten lagde vægt på de samme forhold som politikredsen.

Resumé 2

Politiet havde i forbindelse med efterforskningen af en sag om forsøg på indbrud beslaglagt en bilnøgle til en bil, som tilhørte et udlejningsselskab, men på det pågældende tidspunkt var udlejet til en borger.

Udlejningsselskabet oplyste, at de ønskede bilen tilbageleveret, idet lejekontrakten mellem dem og borgeren ikke var overholdt. Politiet transporterede herefter bilen tilbage til udlejningsselskabet, hvilket borgeren klagede over.

Politikredsen fandt ikke anledning til at udtale kritik af, at bilen var blevet transporteret til udlejningsselskabet.

Statsadvokatens afgørelse

Statsadvokaten omgjorde politikredsens afgørelse. Statsadvokaten udtalte kritik af politikredsens dispositioner, idet politiet på det pågældende tidspunkt ikke havde grundlag for at sætte sig i besiddelse af bilen.

Indgreb efter politiloven

Resumé 3

En politikreds modtog en anmeldelse om, at en mand, som havde siddet og sovet i sin bil, kraftig havde overfuset to personer, som havde spurgt, om han ville flytte sin bil. Da patruljen kom til stedet og rettede henvendelse til manden, trak han en pistol. I det efterfølgende forløb afgav patruljen skud mod manden og i den forbindelse blev en anden bil ramt. Ejeren af bilen anmodede efterfølgende om erstatning for udbedring af skader på bilen.

Rigspolitiet traf afgørelse om erstatningskravet i 1. instans, idet kravet var over 50.000 kr. Den regionale statsadvokat havde i mellem tiden truffet afgørelse om, at polititjenestemændenes magtanvendelse var i overensstemmelse med politilovens regler.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet fandt ikke, at polititjenestemændene havde handlet ansvarspådragende. Rigspolitiet fandt dog efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder at skudafgivelsen indebar en særlig fare for udenforstående borgere, at politiet burde anerkende at være erstatningsansvarlig for dokumenterede tab som følge af episoden.

Resumé 4

En politikreds modtog en anmeldelse fra en udlejer vedrørende hans 82-årige lejer. Udlejeren frygtede, at lejeren kunne befinde sig i hjælpeløs tilstand i sin lejlighed. Da patruljen ikke kunne komme i kontakt med naboerne i ejendommen ved hjælp af dørtelefonen, blev det besluttet at rekvirere en låsesmed. Låsesmeden åbnede hoveddøren og døren til den pågældende lejlighed. Patruljen konstaterede, at den ældre lejer ikke befandt sig i lejligheden. Da låsen til lejligheden ved åbningen gik i stykker, blev den udskiftet af låsesmeden. Udlejeren rettede et erstatningskrav mod politiet, idet han mente, at låsen burde have været en systemcylinder.

Politikredsen fandt ikke, at politiet havde handlet ansvarspådragende ved at lade låsesmeden åbne døren og udskifte låsen. Politikredsen afviste på den baggrund erstatningskravet.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde ikke politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt, at politikredsen ikke havde handlet ansvarspådragende og afviste således også erstatningskravet.

Prioritering af ressourcer

Resumé 5

En borger ringede flere gange til en politikreds i anledning af støjgener i form af høj musik og råben fra naboen. Politiet havde en travl aften, men lovede at sende en patrulje, hvis der blev en ledig. Borgeren ringede flere gange til politiet senere samme aften og fik samme besked. Da politiet senere på natten ankom til stedet var festen slut, og politiet oplevede ingen musik eller anden larm på stedet. Borgeren klagede over, at politiet ikke havde sendt en patruljevogn til stedet med det samme, og at politiet havde vejledt borgeren om at rette henvendelse til kommunen om støjgenerne.

Politikredsen udtalte ikke kritik af politiets dispositioner.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde ikke politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt ikke anledning til at udtale kritik af politikredsen.

Bortfjernelse af køretøjer

Resumé 6

En borger var involveret i et færdsselskald, hvor borgeren i sin bil var stødt sammen med en anden bil. Da politiet ankom til stedet, blev det vurderet, at de involverede biler var til fare for den øvrige trafik, hvorfor det var nødvendigt med en nødflytning af bilerne. Politiet sendte efterfølgende en faktura til borgeren fra Dansk Autohjælp, som havde foretaget nødflytningen af borgerens bil. Borgeren klagede over fakturaen.

Politikredsen fandt ikke, at politiet havde begået fejl eller forsømmelser i forbindelse med nødflytningen af borgeren bil, og politikredsen fastholdt derfor fakturaen.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde ikke politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt ikke anledning til at udtale kritik af politikredsen.

Kommunikation med borger

Resumé 7

En borger kontaktede servicecenteret i en politikreds for at få noteret på sin sag, at han havde oplevet chikane fra sin nabo. Under samtalen med medarbejderen i servicecenteret oplevede borgeren, at medarbejderen ikke var imødekommende overfor borgeren. Efterfølgende klagede borgeren over behandlingen. Lederen af servicecenteret

kontaktede borgeren og beklagede, at han havde fået en uheldig behandling af medarbejderen. Politikredsen traf efterfølgende afgørelse om ikke at udtale kritik af den pågældende medarbejder. Borgeren klagede over dette.

Politikredsen udtalte ikke kritik af politiets dispositioner.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde politikredsens afgørelse. Rigspolitiet udtalte kritik af politikredsens dispositioner i forbindelse med borgerens samtale med Servicecenteret.

Sagsbehandling

Resumé 8

En borger blev anholdt, idet han forstyrrede en politiforretning. Efterfølgende i detentionen bandt borgeren et tæppe rundt om halsen som en kappe, da han frøs. Opsynsføreren var af den klare opfattelse, at borgeren forsøgte at kvæle sig selv, hvorfor alt tøj blev taget fra ham. Borgeren blev løsladt fra detentionen ca. en halv time efter episoden. Opsynsføreren var ikke selv med til løsladelsen, som blev foretaget af to andre polititjenestemænd. Borgeren klagede efterfølgende over, at han blev løsladt kort tid efter, at han angiveligt havde forsøgt at begå selvmord.

Politikredsen udtalte ikke kritik af politiets dispositioner.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde delvis politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt det kritisabelt, at de polititjenestemænd, som løslod borgeren, ikke var orienteret om, at borgeren kort tid forinden angiveligt havde forsøgt at begå selvmord. Rigspolitiet fandt derimod ikke anledning til at udtale kritik af, at borgeren blev løsladt kort tid efter, at han angiveligt havde forsøgt at begå selvmord. Rigspolitiet lagde ved vurderingen vægt på, at der ikke var noget der indikerede, at borgeren var selvmordstruet på løsladelsestidspunktet og at der ikke var grundlag for at tilsidesætte det skøn, polititjenestemændene foretog.

Resumé 9

En borger, der var dømt i en voldssag, klagede over, at han blev opkrævet sagsomkostninger til en politiattest vedrørende lægeundersøgelse af forurettede. Borgeren mente ikke, at politiattesten havde haft betydning for sagen. Politikredsen oplyste, at politiet altid indhenter politiattest i voldssager, når forurettede har været lægeundersøgt og fandt ikke grundlag for kritik.

Statsadvokatens afgørelse:

Statsadvokaten stadfæstede politikredsens afgørelse. Statsadvokaten lagde vægt på de samme forhold som politikredsen, samt at politiattesten indgik i dommen som en del af sagens oplysninger.

Sagsbehandlingstid

Resumé 10

En borger indgav i maj 2016 en anmeldelse mod en organisation for overtrædelse af persondataloven. I februar 2018 klagede borgeren til statsadvokaten over sagsbehandlingstiden. Politikredsen oplyste i en udtalelse til statsadvokaten, at anmeldelsen havde afventet ledig efterforsker til maj 2017. Herefter var sagen løbende efterforsket og forelagt for Datatilsynet. Politikredsen oplyste, at man forventede at kunne afgøre tiltale-spørgsmålet i marts 2018. Politikredsen fandt ikke, at sagsbehandlingstiden var urimelig.

Statsadvokatens afgørelse

Statsadvokaten omgjorde delvist politikredsens afgørelse. Statsadvokaten fandt det beklageligt, at der gik et år fra borgerens anmeldelse til indledning af efterforskning. Statsadvokaten fandt dog ikke, at forløbet herefter gav anledning til kritik.

Resumé 11

Politikredsen modtog i august 2017 en anmeldelse om afpresning fra forurettedes advokat. Politiet oplyste i januar 2018 advokaten om, at sagen fortsat afventede en ledig sagsbehandler. Advokaten spurgte efterfølgende til sagen tre gange i løbet af første halvår 2018 uden at få yderligere oplysninger fra politiet. I juli 2018 klagede advokaten over sagsbehandlingstiden. I september 2018 blev sagen sluttet, idet politiet ikke fandt grundlag for at indlede efterforskning. Advokaten fastholdt sin klage. Politikredsen sendte sagen til statsadvokaten og oplyste, at man i politikredsen løbende prioriterer opgaverne. På grund af opprioriteringen af andre sager, havde der ikke tidligere været ressourcer til at behandle anmeldelsen om afpresning. Politikredsen beklagede samtidig, at advokatens tre henvendelser i første halvår 2018 ikke var besvaret.

Statsadvokatens afgørelse

Statsadvokaten fandt ikke anledning til at kritisere sagsbehandlingstiden i anledning af anmeldelsen og tilsluttede sig politikredsens beklagelse af de manglende svar på advokatens henvendelser i 1. halvår 2018.

Andet

Resumé 12

En buschauffør ansat i et vognmandsfirma blev stoppet i sin bus til kontrol ved landegrænsen. I forbindelse hermed blev chaufføren af en ansat i hjemmeværnet vinket ind i et telt, hvor chaufføren påkørte teltets højre side. Der var på tidspunktet for påkørslen ikke opsat advarselsskilte med angivelse af frihøjden. Ejeren af vognmandsfirmaet anmodede om erstatning for skaden på bussen.

Politikredsen fandt ikke, at politiet havde handlet ansvarspådragende og afviste ejerens erstatningskrav.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt, at politiet havde handlet ansvarspådragende og imødekom erstatningskravet.

Resumé 13

En vognmand og hans chauffør blev sigtet for blandt andet overtrædelse af en række overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne. I den forbindelse stillede vognmanden sikkerhed for et bødekrav på henholdsvis 55.000 kr. til virksomheden og 31.000 kr. til chaufføren. Da sagen senere blev stillet i bero, anmodede vognmanden om at få pengene tilbagebetalt.

Politikredsen traf afgørelse om ikke at imødekomme vognmandens anmodning.

Statsadvokatens afgørelse

Statsadvokaten omgjorde delvis politikredsens afgørelse. Statsadvokaten fandt, at politiet skulle tilbagebetale 1.000 kr. til vognmanden, da et depositum maksimalt kan udgøre 30.000 kr. pr. kontrolperiode i forhold til enkelte chauffør. Statsadvokaten stadfæstede politikredsens afgørelse om ikke at tilbagebetale de resterende 30.000 kr. vedrørende bøde til chaufføren og 55.000 kr. vedrørende bøde til virksomheden.

Resumé 14

En borger havde som led i sit arbejde i en genbrugsforretning fået indleveret en jakke, hvor der i lommen lå euro svarende til ca. 54.000 kr. og en ring, som blev vurderet til ca. 35.000 kr. Politikredsen traf afgørelse om at tildele borgeren en findeløn på 2% af det fundnes værdi. Borgeren klagede over størrelsen af findelønnen og anførte i den forbindelse, at en anden politikreds i et tilfælde af fund af et større kontantbeløb havde udbetalt 10% i findeløn.

Rigspolitiets afgørelse

Rigspolitiet omgjorde ikke politikredsens afgørelse. Rigspolitiet fandt ikke anledning til at udtale kritik af politikredsen.

